

משרד החנוך והתרבות - המחלקה לתרבות חורנית

עלון הדרכה להוראת פרשת השבוע
ע"פ הגליונות של נחמה ליבוביץ

196

יתרו (חש"ך)

פרק י"ט.

א וג. (פסוקים ד' וה'). במרכז פרק זה הקודם למחן חורה עומד רעיון הבחירה ובה עוסקות שאלות

חשוב מאד לעמוד על הקשר והיחס שבין רעיון האוניברסליות ורעיון הבחירה. לרעיון זה הקדיש פרופ' הינמן מאמר בשם "בחירת ישראל" (סיני חש"ה חוברת כטלו ע' י"ז - ל') והמורה יוכל להעזר בו. חומר רב בצורה פופולרית ימצא המורה בספר הקטן של דב רפל "בין ישראל לעמים" (הוצ. המדור לענייני הנער והחלוץ של ההסת. הציונית, המדור הדתי חש"י, ביוזר עמודים 11 - 8).

על המורה להסביר ולחזור ולהסביר שאין "הבחירה" מתן זכויות המריות ואין מטרתה להתרבות גאווה והתרבות של הנבחרים - חפישה מוטעית זו שנלחמו בה הנביאים * ושאל "פכ החמידה בהשקפות עממיות של עמנו בכל הדורות. ובזמננו ע"י תרגום מושגים חנ"כיים ללשון חילונית - כפי שזה נעשה בחנוך ואפילו לא אחת, מתוך שיגור, גם בחינוך הדתי - עלול רעיון הבחירה להסתלק עוד יותר. כי אם יעמוד במקום הקבה"ו "שר האומה" או "רוח עם ישראל" שו כדומה וישאר רעיונו של "עם נבחר" מבלי אמונה בבוחר - אוי ואבוי לנו.

לרעיון זה של בחירה שאינה מתן נכסים חומריים מוקדשת ביותר שאלה א1 וביותר א2.

הקושי שביחס בין אוניברסליסם לבין עם נבחר מתמטא בקושי של פירוש ה"כי" בפסוק ה'. שאלה ג.

חשובים לזה דברי פרופ' הינמן מן המאמר הנ"ל:

...התורה והנביאים בססו את תורת הבחירה שלהם (כלומר את תורת הקרבה בין ה' לעם ישראל) דוקא על האוניברסליזם.
...דוקא במקום שהודגשה ביותר בחירת ישראל (כגון בספר דבריה ובס' ישעיה) הודגשה אף אחדות האל ושלטונו בעולמו. ואין לחמוה על כך... רק האל "היושב על חוג הארץ ויושביה כחגבים", יכול לבחור אומה בין כל האומות שבעולם ולקרוא לה "עבדי", "בחירי". האוניברסליזם אינו סותר את הבחירה: דוקא מאפשר אותה ומשמש יסודה.

לשאלה ג1 יש להבהיר שאלה שעסקנו בה לא אחת בגליונות: הודות לסגנון של ו' ההפוך יתכן שבמשפט מורכב לא תמיד יחברר היכן מסתיים משפט התנאי והיכן מתחיל המשפט הראשי.

- וע' גליון ויצא חש"ט שאלה ב
- בשלח חש"ד א
- נצו"י חש"ב א

נחמה ליבוביץ